

CADAQUÉS

de portes endintre

RAFAEL TIRADO

Pere Vehi

Que ningú s'ho prengui malament. Hi ha gent decebuda amb el Cadaqués d'avui dia i en Pere Vehi és un d'ells. I el Boia, la seva realitat de cada dia i un referent per a molts, cada dia més valorat.

Tu ets de Cadaqués de tota la vida, no?

Sí. Soc d'aquells que parli cadaquesenc perquè m'he pelat es jonells en es rastells. Perquè el cadaquesenc, si no te peles es jonells en es rastells, no es pot aprendre.

Molt bé, molt bé. M'agraden molt aquestes dites... A veure. Jo sé que tu ets de la família Contos.

Sí. Es meus besavi i avi eren escafandristes grecs, es Contos, que primer varen arribar a Barcelona, *després* varen venir a Cadaqués, i s'hi varen quedar. Segurament t'explicaria *lo* mateix que es meu cosí, en Constantí, que ja l'has entrevistat. Coincidiríem, a part que ell és qui coneix molt bé la història familiar. Inclús no sé si te va explicar que estem preparant un llibre també sobre la família Contos.

Fantàstic. El que passa que ell, la peculiaritat que té, és que se sent molt grec encara.

Sí, ell ho té. Jo, de veritat, ni d'aquí ni d'allà. Ara tant me fot ser

d'aquí o d'allà, ser una cosa o una atra... Tant me fot de tot. M'entens o no? I això ho han aconseguit es polítics des del 2011. He canviat totalment, no? Jo votava, seguia, era independentista... I ara, en aquest moment, tant me se'n fot ser independentista com no, ser rus com xinès, ser grec com català. Tant me fot de tot. Quina pena, no?

Hi ha molta gent que està arribant a això.

Eh que sí? És que només hi ha un interès personal en cadascun des que, teòricament, han de representar-mos.

Bé. Passem a un altre tema. El Boia, com va començar?

El Boia, que també estem preparant un llibre sobre el Boia amb en Vador García-Arbós, que és un crític gastronòmic de Besalú però que coneix molt el territori, doncs el Boia el varen iniciar l'any quaranta-sis es meu avi Alejandro Contos i es seu cunyat Martinet Faixó. Varen demanar permís d'ocupació, i aquí estem, no? I

“ Jo votava, seguia, era independentista... I ara, en aquest moment, tant me se'n fot ser independentista com no, ser rus com xinès, ser grec com català. Tant me fot de tot. Quina pena, no?”

val a dir que, des de l'any passat, va ser declarat Bé Local d'Interès Cultural pel Consell Comarcal de l'Empordà, inscrit al Registre de la Generalitat de Béns Culturals. O sigui que això vol dir *algo*, no? Perquè ha sigut, és i esperem que sigui, un punt de referència i de trobada a Cadaqués.

“Boia ve donat per dues boies enormes que hi havia aquí a la plaça.”

Per què el nom de «Boia»?

Boia ve donat per dues boies enormes que hi havia aquí a la plaça. Varen venir, sembla ser, el mil nou-cents quatre perquè tenien que marcar dos baus de la badia que no es varen posar mai. No sé si n'has vist mai cap foto. I *bueno pues*, una, que era sa que jo vaig conèixer i que va desaparèixer ja fa uns anys en una rierada, doncs aquesta era la que va donar nom al Bar Boia.

Curiós. Tinc entès que al principi era una mena de «xiringuito» petit.

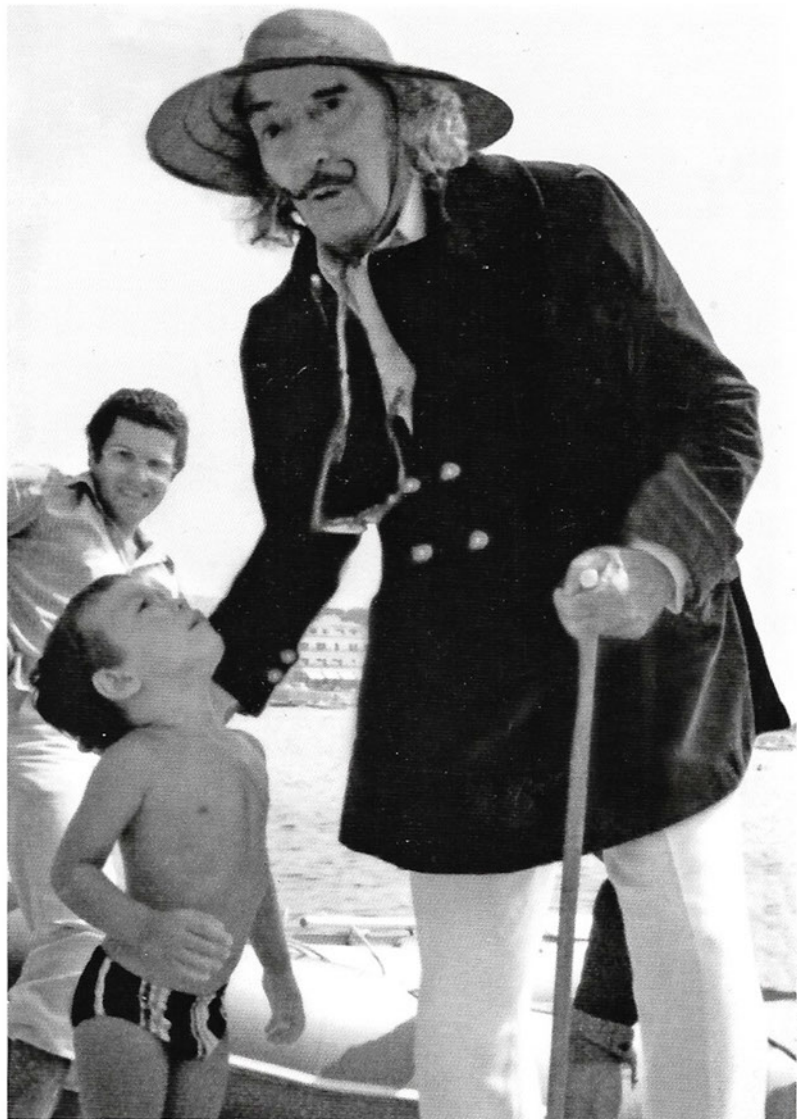
Sí, molt petit. Ja has vist alguna foto per allà. I *después*, a partir de l'any seixanta-set o seixanta-vuit, es demana la concessió administrativa i es fa aquest mateix local que hi ha ara.

Tu fas referència a aquest establiment com a un espai cultural.

Jo crec que sí.

El teu avi, tenia aquesta mateixa filosofia?

No ho sé, és difícil de dir. *Lo* que passa que també t'he de dir que des de petit sempre m'he interessat pel tema cultural i pel tema local, no? Perquè mira, em fa gràcia quan veig fotos a la terrassa, que jo devia

AD / FONS PERE VEHI

tinguer dotze anys, assegut al costat d'en Foix, d'en Guillermo Díaz-Plaja, parlant amb l'Anna Maria Dalí, assegut amb en Dalí... Tot això està documentat. Quina casualitat, no? Quina casualitat...

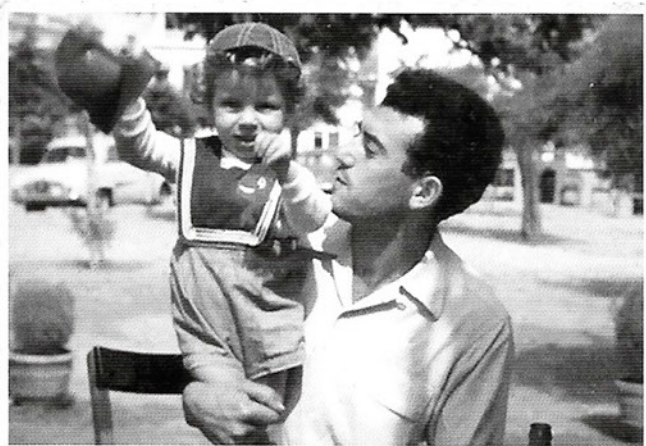
A poc a poc has anat convertint el Boia en un local de culte.

Bueno, és lo que intentes... i crec que ho hem aconseguit, no? Perquè hi ha multitud de cites en publicacions fent referència al Boia. Encara l'atre dia en vaig

trobar una d'en Carlos Barral en un llibre. Però n'hi ha de l'Anna Maria Dalí, des mateix Dalí, d'en Foix, o publicades o dirigides a mi en notes que m'enviaven, i inclús llibres dedicats.

Actualment, amb la innovació de la cocteleria, que porta el teu fill Manel, esteu seguint una nova línia. Ha tingut acceptació a Cadaqués?

Jo crec que sí. Els resultats són números. Ve molta gent del poble, i ve molta gent de pobles propers,

A la pàgina anterior, mentre en Salvador Dalí acaricia el petit Lluís Pale Mena, en Pere, al fons, els mira somrient l'agost del 1979. A la fotografia del costat, l'infant Pere, a coll del seu pare, Manuel Vehi i Serriñana, a la terrassa del Boia l'estiu del 1956. A la fotografia de baix, el Pere a la barra del Boia l'any 1973.

de Roses, de Figueres, de Llançà, del Port de la Selva, etc., entens? És que s'ha convertit en un punt de referència, ja ho crec! Perquè, si tu entres a sa web del Boia i vas a *lo* que és premsa, hi ha sempre referències a nosaltros, generem notícies continuament.

Em podries parlar sobre Cadaqués, sobre la transformació que ha viscut el poble?

Aquesta transformació diria brutal, i caminant cap enradera com es crancs...

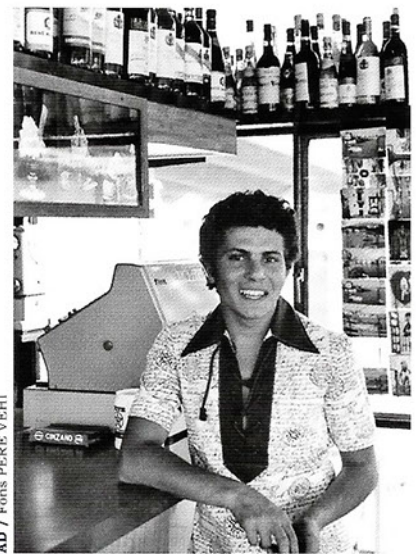
Ho veus d'aquesta manera?

Del tot. Mos hem cregut aquests arquitectes que en diuen *patums*, i no sempre aquestes patums han sabut adaptar-se a Cadaqués. Vos que te parli d'aquestes cases que hi ha a ses ribes, que es varen tirar cases a baix per fer-les...? Tu creus que això toca, aquí a Cadaqués? Té *algo* a veure amb Cadaqués? Veus aquella d'allà? Veus sa que hi ha as costat del Playa Sol? Veus els apartaments Tusquets? Veus aquests que es diuen *Dragados*? O sigui que mos hem deixat, o s'han deixat, enlluernar. Segurament gent que en un cert moment ha manat, no? Tu crec que tens clar, com jo, que aquell garatge negre

d'allà, as costat des Poal, no és Cadaqués. I aquell atre blanc... I *después* s'han introduït dos elements que han sigut penosos. Es color blanc de ses obertures, que era un color que no existia a Cadaqués. I aquest color que en diuen *blau Cadaqués*, aquest blau de Mikonos... Tu, per saber quins colors toquen a Cadaqués només has de fer una cosa: mirar què hi havia. Agafes postals dels anys cinquanta o seixanta, que tenien color, i veuràs que blanc, en obertures, no n'hi ha cap. I blau Cadaqués, tampoc. Hi ha blau gris, *granate*, verd, *algo* envernissat, i un blauet molt clar aquí a sa casa blava. Res més! I aquí arriben uns senyors, els anys seixanta-setanta, i comencen a pintar obertures en blanc, obertures amb aquest blau elèctric, i comença la destrossa de Cadaqués. I ara ja és molt important. Esperem que en el futur potser algú tindrà *algo* que en diuen *lucos*, i podrà reconduir aquesta destrossa. Però des del moment que es fa un pla especial del poble, fa vuit o deu anys, i en la llista de colors a triar s'hi posa el blau Cadaqués, aquest blau elèctric, i el blanc a ses obertures, ja no anem bé. Estem falsejant l'arquitectura local.

És molt difícil de tirar enrere.

Bueno, però, com me deia un amic meu, en Quique Callim, tot això es pot reconduir. Una atra transformació, no, però això, sí. També aquí, a sa plaça de ses Herbes, amb aquesta pedra importada de la Xina... Que no hi ha llosa o pissarra aquí? Aquí n'hi havia. Si ara no es pot treure d'aquí, sempre se'n pot trobar alguna de similar, de Galícia, que sempre serà millor que aquesta. I millor que aquesta pedra de Girona amb la qual van

fer aquest *graderio*. Jo crec que en un poble s'ha de construir amb elements locals i, si no es tenen, amb es que més s'hi assemblin, no? Perquè és una falta de respecte a tots es nostros avantpassats. I aquest és el millor exemple: sa plaça de ses Herbes. Ja veus en quina merda s'ha convertit!

De vegades opten per innovar...

Però la novetat no vol dir que sempre sigui bona. S'ha de fer a on te toqui! A on te toqui!

Jo recordo, fa trenta anys, que a cada platja, as Pianc, es Poal, a la Platja, a Portdoguer, tu veies pintors... I era perquè hi havia barques.

I ara no hi ha barques, no estan ni permeses. Cadaqués ha patit una transformació que mos ha portat a anar cap enradera. I al mes de juliol del dos mil setze, estem ja en risc de morir d'èxit. Jo ho veig d'aquesta manera. Fixa-te que, en comptes d'aconseguir que es locals millorin, que estiguin bé, que el servei sigui atent, i també m'hi posi jo amb el Boia, tot i que crec que intentem fer-ho bé, tot net, el personal molt correcte... És inadmissible que veiem pissarres de menús a set amb noranta, vuit o nou euros. Amb això estem ja, comencem a caure en caiguda lliure... I com es pot portar això aixís? Quantitats enormes de visitants i, dit amb molt de respecte, sense poder adquisitiu, que venen a Cadaqués com allò que sembla –jo no, evidentment que no– que tothom té que anar un dia a la vida a Lourdes, no? *Pues* tothom té que anar un dia a la vida a Cada-

“ Jo recordo, fa trenta anys, que a cada platja, as Pianc, es Poal, a la Platja, a Portdoguer, tu veies pintors... I era perquè hi havia barques.”

qués. A què? A dir que han estat a Cadaqués, a fer-se una foto... Tothom hi té el dret, evidentment que tothom hi té el dret. Però...

S'ha de tenir clar on són els límits...

I fixa-te que a Cadaqués, ja fa tres o quatre anys que s'hauria d'haver fet una moratòria i decidir què és *lo* que es volia fer en el futur. Imagina-te que tu deus conèixer Montmartre. A Montmartre no es pot ni caminar. A cada porta hi ha un localet, una tauleta... Què va fer això? Doncs que fa vint-i-cinc o trenta anys, la gent que vivia a Montmartre, parisencs, varen baixar a viure a París. I ja s'ha convertit com en una mena de suburbi, amb restaurants, tendes de *souvenirs*, i on es viu de cara al turisme. I aquí estem ja començant a córrer el risc que tots aquells carrerons que puguen cap a la iglesi es converteixin en *lo mateix*. Perquè ja ho hem aconseguit aquí al Passeig, ja ho hem aconseguit a Portdoguer, a ses ribes... Jo crec que, encara potser hi som a temps, de fer una moratòria, frenar durant un any i estudiar què és *lo* que volem. Ho ha fet el barri Vell de Girona, ho ha fet el barri Gòtic a Barcelona...

Escolta'm. Aquesta potser era la primera pregunta que et volia fer: què és per a tu Cadaqués?

Fa uns anys ho sentia com el meu poble, com el lloc on jo he nascut, he crescut... tot això que es diu, no? Però ara, tant me fot de tot. Ve degut a aquesta situació. Igual que et deia abans, que tant me fotia tot degut a polític, no? Doncs ara, aquí, tant me fot tot degut a *lo* mateix, segurament.

Però com també has dit abans, això és una llàstima...

Sí, sí, però aquí hi ha molta gent que té aquest sentiment. I ho diuen, i molts ho diuen amb moltes ganes, que, si poguessin, se n'anirien, no? No podem fer-ho perquè de vegades hi ha hipoteses, pes nens, per la família, per no sé què, no? Però jo també soc un d'aquests. Veient aquesta marxa endarrere tan tremenda que hi ha hagut i que hi ha... Jo pensí que no soc l'únic que t'ho ha dit això, no?

Altres persones tampoc estan del tot d'acord amb tot el que s'ha fet i es fa a Cadaqués... Bé, no hem parlat del tema «estrella», que, com molta gent sap, és la teva relació amb la família Dalí.

Bueno, relació entorn d'en Dalí. Dir la família seria molt atrevit; això és el que diu la gent...

Sigui com sigui, tu estàs molt ben documentat pel que fa al pintor; tots els llibres que tracten d'ell són a la teva biblioteca, tens material seu...

Sí, això ha sigut sa meua passió.

Ambient al Passeig, amb el Bar Boia a l'esquerra i l'estàtua d'en Dalí al davant.

Doncs me'n pots fer cinc cèntims, d'aquesta passió?

A veure, jo t'expliqui. Jo crec que tot comença quan jo passava es dematins amb es meus pares, que eren carnisseres. Allà on ara hi ha la carnisseria Serraplà, va ser d'ells fins a l'any setanta. O sigui, jo vaig créixer allà fins as quinze anys. I as dematins sempre hi havia allí una colla de cistells preparats, encàrrecs de clients, alguns per anar a portar a domicili. I de vegades hi anava jo i em guanyava alguna propina. Entre aquests clients a qui portava la carn hi havia en Marcel Duchamp, que jo no tenia ni idea de qui era; només sabia que era un senyor que donava bones propines. Però tocant a en Dalí, diguem que

es meus pares eren es carnisseres que li subministraven la carn. I l'Arturo Caminada venia amb una Vespa, pop, pop, pop..., i es carregava es cistell i cap a can Dalí.

I a partir d'aquí, després, molt bona relació, una relació molt íntima, amb el capità Moore, un des seus mànagers; amb l'Enric Sabater... Evidentment, molt bona relació amb en Robert Descharnes, i una relació també molt íntima amb l'Antoni Pichot. Segurament, si al bar hi haguessin vingut futbolistes, que no tinc absolutament cap interès pel futbol, podé *hasta* m'hi hauria aficionat, no? Però, degut a estar en el Boia, allò que parlaves ara amb en Foix, ara amb en Pla, ara amb en Dalí, perquè està tot do-

cumentat amb moltíssimes i moltíssimes fotos, ara en Carlos Barral, ara en Rafael Santos Torroella, en Luis Romero, Guillermo Díaz-Plaja, Ramon Mas Oliver... Entén-me, tot això. I no parlem ja de pintors! Tots. Però no només al Boia; vull dir que n'han passat pel Marítim i pel Melitón... No vull dir pas que nosatros som es més macos del món! Hem compartit una mena de clientela i una mena de relacions. I això fa que t'aficionis a alguna cosa. I en aquest cas, jo em vaig començar a interessar per aquest món intel·lectual que freqüentava el Boia. I avui es meu arxiu, amb un esforç importantíssim de molts anys, és un arxiu que el té molta gent en compte. Estudiosos, institucions...

